AYDEDE

No. 91 — 30
Çarşamba 18 Ağustos 1948
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar tam mânasile bitaraf siyasi hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis Tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 25100 — Posta Kutusu: 816

SUDA NAKIŞLAR

Ak mı ? Kara mı ?

Ben eskiden de bir Kara Fatma tanırdım; o şimdiki değildi herhalde... Zira Moskof harbinde savaşa katıldığını söylerlerdi; daha pek küçük yaşta idim; birkaç kere Yenicami civarında rastlamıştım: Yeldirmeli ve başörtülü idi ama göğsünde madalyası vardı.

Şimdikini de bir defa uzaktan görmüştüm, hürmetle bakmıştım. (Akşam) da okuduk: Millî Mücadele sırası silâh elde bilfiil muharebe eden bu kadın gazi yeni tâbirlerle geçim zorluğunda ve dar durumda kalmış. Daha feci şu: Başbakanlık arşiv dairesinde elli lira ücretle çalışırken tasarruf maksadiyle yapılan sözüm ona tedbir yüzünden kapı dışarı edilmiş! Halbuki kendinden başka, akıl hastalığına müptelâ dul kızının beş yetimini de besliyormuş.

Göstermelik, özenti ve devede kulak tasarruf siyasetinin münasebetsizliğine daha acıklı ve üzücü bir misal bulunamaz.

Sadece büyük memurların, umum müdürlerin ve başbakanların harcırah faslından yüzde 5 tenzilât yapılsa bütün bu hademe ve küçük ücretlilere yol vermekten hasıl olacak tasarrufun birkaç misli temin olunabilir.

Hele dış memleketlere gönderilen ekâbirin harcırah faslı da araya katılırsa!

Diğer taraftan Millî Mücadele bu memlekete şeref ve istiklâl kazandırmakla kalmamıştır. Mücadeleden ve zaferden sonra kurulan yeni devlet birçok dirayetli insanları gitgide servete de garketmiştir, zira ticaret, müteahhitlik, komisyonculuk, iş adamlığı gibi çeşit çeşit kapılar açılmış, eski zamana kıyas edilmez pek şumullü ve büyük mikyasta işler görülmüştür.

O zevat şu servetleri dolayısiyle Millî Mücadele kahramanlarına bir de - timsali mânasiyle de alsak - Kara Fatmaya borçludurlar.

Kara Fatmanın yüzü aktır, gözü toktur, lâkin öksüzlerinin de, kendisinin de karnı açtır.

Servetlerini Millî Mücadeleye borçlu olup bir çoğu o zaman hemen hemen Kara Fatmanın şimdiki maddi zor durumunda bulunan, lâkin bugün Amerikadan getirilmiş hediye kürkler ve şuradan, buradan takdim edilmiş yahut kazanılmış lüks eşya içine kurulan kadınlarımızdan biri olsun - yalnız aylık parfön ve pudra masrafından tasarrufla - Kara Fatma ailesini sıkıntıdan kurtaramaz mı? Aralarından biri önayak olup da Kara Fatma için bir yardım komitesi kuramaz mı?

Heyhat! Zamane serveti hiç bir devirde görülmemiş derecede nankör, insafsız ve merhametsizdir.

AYDEDE

— Bunları da salıverirsem bu yol da yaya kalırım!

Korkacağımız Ölüler

Beyazıtta bir evin kapısı önüne bir kamyon yanaşmış; içinden bir cesed çıkarılmış ve içeriye sokulmuş. Tabii mahalleyi bir telâştır almış. Ölümü şüpheli gördüğünden polis tahkikata girişmiş. Meğerse Hayrabolu'ya iş bulmak için giden ve orada kazaen boğulan bir adamın cesedi imiş; evine nakllediyorlarmış.

İnsanlar böyledir, işte... Bir evden ölü çıkmasına alıştıkları için telâşa düşmezler de içeriye ölü sokulunca korkuya ve heyecana kapılırlar."

Halbuki Beyazıttaki mütevazi evden çok muhteşemlerine, koca koca binalara lüks otomobillerle gelen ne kadar ölmüşler girer, hattâ bu mânevi ölüler koltuklara geçer, baş köşelere kurulur da hiç birimizin tüyü kıpırdamaz.

Fisku fücur denizinde çoktan boğulmuş olan şüpheli ölüler asıl bunlardır. Bunlardan korkuya düşelim.

Akla Gelmemesi İçin

Kibrit kutularının üzerine arzu eden müesseselerin reklâmları konulacakmış.

O kibrit kutuları ki iğri büğrüdür; hem biçim, hem etiket bakımlarından çirkindir; içindekiler ise ya başsız, ya kırık, ya çürük, daima eksik bir haldedir. Bu derece kusurlu bir matah üzerine reklâmını koyacak müesseselere şaşmamak mümkün müdür?

"Ha benim malım, ha bu kutu muhteviyatı!" der gibi birşey. Fikrimce Tekel, ilân ve reklâmlar için lüks sigara kutularını teklif etmeli, kibrit ilânları için kibrit kutularile kibritlerin ıslâhını beklemelidir ki kel başa şimşir tarak ve tüy dikmek sözlerini kimse aklından geçirmesin!

Karpuzlara Güzel Yolculuklar Dileriz

Bu sene pek bol olan kavun ve karpuzlarımızın Filistine ihracına karar verilmiş.

Güle güle gitsinler! Bunun buğday ihrac edip halka sonradan arpa yedirmek gibi mahzuru yoktur. Mübareklerin ne reçeli yapılır, ne saklanıp kışın kurusu yenir. Çabucak çürüyüp giderler.

Fakat haberin asıl hoş tarafı şudur: Kavunlar ve karpuzlar yolda bozulmasın diye nakliye tayyareleriyle gönderileçeklermiş.

Filvaki pek de şaşılacak şey değil: Karpuz kafalılardan şuraya buraya tayyarelerle az mı sevkiyat yaptık?! Hem de bize döviz getirmek şöyle dursun, üstelik hepsi de dövizimizi götürdüler!

Hakiki karpuzlara ve kavunlara güzel yolculuklar dileriz.

Kim Uğrardı Semtimize ?

Bir müddettenberi ecnebi elçilerin muhtelif vesilelerle Gazeteciler Cemiyeti Merkezine uğramaları ve dostça hasbihallerde bulunmaları âdet oldu. Hattâ bu âdet bir anane halini alacağa da benziyor. Ne iyi!

Matbuatımız merkezden direktiflerle idare edildiği ve hükûmet karariyle gazeteler kapatıldığı devirde kim uğrardı semtimize?

Böyle bir vaziyetten hükûmet övünsün!

Kaçakçı Bayanlar, Kırpılmamış Koyunlar

"Zürâfanın düşkünü, aklar giyer kış günü" diye bir söz vardı, eskiden... Şimdi o sözü büsbütün değiştirmek, başka biçime sokmak lâzım. Zamane zürafası, yani koketleri aksine yaz günü kalın kürkler giyiyorlar!

Zira - gözleriyle görenler naklettiler - Avrupa ve Amerikaya giden bayanlarımız şu sıcak günlerde vapurdan veya tayyareden sırtlarında kürkler olarak iniyorlarmış. Ağustos güneşi altında kürklü bir bayanın, kırpılmamış koyun gibi uzun tüyler içinde aramıza katılması ve japonez ince elbiseli akrabalariyle rıhtımda sarmaş dolaş olması acayip manzara, doğrusu

Bunların seyahat esnasında kanları donmamıştır elbette... Sadece gümrükten kürk kaçırıyorlardır.

Eğer zemin, zaman ve mevsime uymayan böyle, herkesin gözü önündeki bir teşhire gümrükten mal kaçırmak denebilirse!

Bir kürk için katlandığımız şu maymunluklara, kepazeliklere bakınız!

AKLIMDA KALANLAR

Şoförler

Bir iki gün evvel gazetede okudum; sarı otübüsleri gönderen fabrikanın İstanbula gelen bir mühendisi: Arabalar fena idare ve tahrip ediliyor. Şoförlerinize dikkatli olmalarını tenbih edin. Yazıktır; falan demiş. Biz de peki demişiz.

★

Bu zattan evvel yüksek mühendis olmamamıza rağmen bu hakikati biz de görmüş; durmamış söylemiştik. Evet: Biz de görüyorduk, arabalara bakmıyorlardı. Arabalar hırpalanıyordu. Arabalar yetimdi, öksüzdü. Elden ele atılıyordu. Çünkü hiç bir şoför bir arabadan mes'ul değildir. Kendisine teslim edilmiş bir veya iki araba yoktur. Yahut iki şoföre verilmiş bir araba yoktur. Ya ne vardır? Bir arabanın müteaddit şoförü vardır. ve bunlardan bir tanesi, vukuunda kabahati üzerine almaz, atar geçer. Ve tut keli perçeminden olur!

★

Şunlar da vardır: (1) Koşmak; ben seni geçtim ya hastalığı. (2) Hususi otobüslerde yol kesmek; müşteri toplamak, yahut toplatmamak. (3) Gösteriş, caka ve bilhassa mürakabesizlik ve bilhassa arada cüri lâubalilik. (4) Bunları da zannetmekle bilmem ki mübalâğa mı ediyorum: Bir nevi yeniçerilik edası gibi ve belki istemiyerek emanete dikkatsizlik veya yine istemiyerek harap etmek âdeti. Ve pervasızlık, elbette sarı otobüsleri vaktinden çok evvel harap edegelmektedir.

Bunda şek mi var? Hele kaldırımlardan geçerken arabalara verilen sür'at?? Daha ne arzedeyim bilmem ki?

Semih Mümtaz S.

HAZIR OL

— Birisi senin şapkanın üzerine otursa ne yaparsın?

— Açarım ağzımı, yumarım gözümü...

— Öyleyse hazır ol, ben de sana aynı şeyi yapacağım!

MEDET ALLAH

Daima mübalâğalı hikâyeler anlatan bir adam, arkadaşlarından birine rastlar ve şunu anlatır:

— Geçenlerde başıma geleni bilsen şaşarsın. Bizim bahçede büyük bir armut ağacı vardı, baktım, bir sürü irili ufaklı kuş dadanmış, hepsi gelip üstüne konuyor, ben de et pahalılığında istifade edeyim dedim. Gidip beş kilo zamk aldım, ağacın her tarafına iyice sürdüm, beklemiye başladım. 1, 5, 10 derken bütün ağaç sıvama kuşla doldu, toplamak için yanına gidince hepsi birden kanat çırptılar, ağacı da beraber alıp götürdüler!

NAZİK GENÇ

Akrabalarından bir genç, yazlıktakileri ziyarete gelir. Gece alakoyarlar ve sofada sedir üstüne uydurma bir yatak kurarlar.

Sabahleyin sorarlar: — Geceyi nasıl geçirdiniz? Pek rahatsız olmadınız ya?

Nazik genç cevap verir: O kadar fena geçirmedim. İkide bir yataktan kalktım, iskemleye oturarak dinlendim!.

Et konserve fabrikası önünde

"Le Canard" dan

Sıpa — Ben de senin gibi bir gün konservatuvara girmeğe hazırlanıy orum!

Bugünden, Dünden

Bolbedros

Şimdi Şaşkınbakkalda, (Çınardibi) denilen, Dümbüllü İsmailin ve başkalarının tiyatroları oynayan yere bizim çocukluğumuzda Bolbedros derlerdi. Bu acayib adın nereden türediğini, Bedros nam ahbarın kim olduğunu bol kelimesinden murad ne idüğünü bilene rastlamadım.

Orası o vakit de çınarlık, gölgelik; Kadıköy ve Üsküdar havalisi Hıristiyanlarının baş mesiresiydi. Kadınlı, erkekli, çoluklu çocuklu Rum, Ermeni familyalariyle dolar; hele pazarları binbir ayak olurdu. Ağaçların altına öbek öbek yayılırlar; Rumlar düzikoyu, krasi'yi; Ermeniler carmakçuru, şarabı çekerler. Gitaralar, mandolinlerle gelsin şarkılar; lâternalarla polkalar, horalar. Keman, ud, lâvtayla maniler, türküler, göbek kıvırışlar. Kafaları dumanlar, karınları doyurur, bir iki saat uyku kestirir; hava kararınca, şayet mehtap varsa gecenin geç saatinde, dağılırlardı...

Nesine rağbet edilirdi bilmem? Ne içilecek suyu var; ne deniz, yahut kır manzarası görüyor; ne de havadar. Yamrı yumru, toz deryası, berbadın berbadı Bağdad caddesinin kenarında, kuytu, kapkaranlık, kûhi bir mahal.

Cumartesi, pazartesi gibi tenhaca günlerinde Türk ailelerinden gelenler de olurdu. Alemdağına, Kayışdağına, Karaman çiftliğine kadar uzaklaşmayı göze alamıyanlar, yakıncalığı dolayısiyle, oradan şaşmazlardı.

* * *

1902 enesinin yazıydı. Vaktiyle Erenköyünde iken Bakırköyüne nakleden, hatırlı, fakat teklifsiz ahbaplardan bir hanımefendi, Göztepedeki evimize buyurdu. Teklifte:

— Yarın akşam ayın on beşi, mehtap şıkır şıkır. Kuzum, yemekle Bolbedrosa gidelim. Çınarların altına bayılırım. Serinlikte döneriz!...

Tabiattan bahsolunmaz ya, hatun orayı seviyor, istiyor. Arzusu kırılmaz tabii. Patlıcan dolmaları dolduruldu; irmik helvaları bastırıldı; pişirilecek kebaplar şişlere dizildi. Soğukluklar tamam, hasırlılarda Kayışdağı suyu. Ertesi sabah, evce iki üç araba olup cümbür cemaat yolu tuttuk.

O zaman, Şaşkınbakkalda Yusuf Şetvan amcamızın köşkü daha meydanlarda yok. Eskiler bilir; Hazret, merhum Şeyh Cevad Efendinin küçük damadıydı. Fenerbahçe piyasalarını hiç kaçırmazdı. Kendi kullandığı brik faytonunun doru Kanadalarının mükemmelliği; hele giyim kuşamının, ciddiyetinin eşsizliğiyle meşhurdu.

Uzatmıyalım, Bolbedrosa vardık. Öğle yemeği aradan savuldu. Akşam olmuyor da olmuyor. Misafir Hanfendi; Sıdıkanımla boyuna tavla atmada. Bizim valdanımlar hap yutmuş; ellerinde yelpaze, ha bire ter dökmede; ben, geldiğime bin pişman, heyheyler geçiriyorum... Ay etrafa ışık salmğaa kalmadan bir vınıltıdır başladı. Aman efendim ne sivrisinek!... Saniye durabilirsen dur; herkeste, enseye, yüze, ellere, şap şap avuç yapıştırış. Akşam yemeğini yiyebilirsen ye; hepimiz sanki (Masana, nedir o, bir yelpaze) oyunundayız.

Eve öyle bir kaçıyoruz ki sormayın. Misafir hatun bizim sepet arabasında şemsiyesini açmasın mı? Zumünce, güneş battı mı, temmuz ve ağustos gecelerinde bile gökyüzünden şarıl şarıl rutubet yağarmış. Buna karşı şemsiye birebirmiş. Açmasa domates (yâni romatizma) sızılarından helâk olurmuş.

O vakitler Şaşkınbakkalın ötelerí, Süadiye - Bostancı'ya kadar -, eski tâbirle (Aksayı umrandan baid arzullahı vâsia) idi.

Sermed Muhtar Alus

Korkup Kaçmış

— Çoktandır seni görmüyorum nerelerdeydin?

— Tenha bir köyde kafamı dinlemek istedim, bir hıristiyan ailesine pansiyoner oldum.

— Yemekler iyi miydi?

— Eh zararsız, ilk hafta bir domuz öldü onu yedik, ikinci hafta bir buzağı öldü bitinciye kadar onu da yedik, üçüncü hafta kaynanası hastalanınca ben de korkup kaçtım.

— (Kocasına) Yemeğe çok geç kaldın!
— Hemen yiyelim.
— Daha pişiremedim ki..

"Amerikan karikatürü

Uzun ömrün sırrını keşf eden adamla atom bombasını keşfeden sevinç içinde!

Minelbab İlelmihrab

Yazan : Refik Halid KARAY

Postahanenin acayip hali — Herşeye (olmaz) diyen Maliye nazırı — İzmire Yunanlıların çıkacağı haberini veren telgraf — Mekteb-i Sultani ziyafeti

Fakat şu farkla ki şayet yaşamak miyesser olur da gelmek istersem yine geleceğim yerler o yerlerdir. Bunu manasıba geçmek arzusu duyduğumdan değil, bir hakikat olduğundan söylüyorum. Yarın hiçbir şey olmamaklığı mümkündür, fakat sicil mümeyyizi olmıyacağıma da şüphe yok ya!

Postadaki işler, maalesef, böyle salon ve kalem gezmekten ibaret değildi. Benim gibi içi tez ve intizama düşkün bir adamı çılgına döndürecek hadden aşırı münasebetsizlikler, birden önüme yığılıveriyordu. Eslâfım gibi keşke lâkayıt, makamıma geçip rahatıma baksa idim... Ben iş görmek hevesine kapıldım. Gençlik ve tecrübesizlik bu ya!

Eski ricalden biri, bakmış ki kalem hülefasından biri işinde fazla gayretkeşlik gösteriyor, canı tez; istiyor ki herşey, derhal, olup bitsin, evrak birikmesin, ashab-ı mesalih beklemesin vakit kaybolmasın. Bu uğurda nefes nefese kalemden kaleme koşuyor, âmirlerin başına dikiliyor, asabi ve mütelâşi vücudünü umur-u devlet için yiyor, tüketiyor ve bittabi dairenin bütün huzurunu, rahatını da bu yolda ihlâl ediyor. Bir gün dayanamamış, bu ateşli genci karşısına çağırmış: "— Oğlum, demiş, devlet umuriyle böyle tevaggul olunmaz. Önüne bir deste evrak mı getirdiler, şöyle bir göz gezdirirsin o işin yapılmasından sana, nefsine bir fayda var mı? yok! Yapmadığın takdirde ise bir zarar gelecekmi? hayır! O halde kâğıtları şöyle iter, bir kahve ısmarlar, sigaranı yakar, rahatına keyfine bakarsın!"

Bence bu sözler memuriyet hayatının en doğru bir düsturudur; bu düstüra riayet edenler memurluğun zevkini sürmüş, faydasını görmüş ve huzur denilen keyfi herkesten fazla tatmıştır!

Bilmem o kudemadan pür idrak zat bu genç ve idraksiz memura şunu da ilâve etmiş mi: "Böyle yaparsan hem feyz bulur, terakki eder, hem de dünyayı hoşnut kılarsın... Yapmadığın takdirde hem yerinden, yurdundan olur, hem de halkı kendine düşman edersin!"

●

Posta ve Telgraf idaresi, ben başına - bir cihetten - belâ olduğum zaman en müzebzeb bir devrinde idi: Evvelâ bir senedir âmir görmemişti. Saniyen işgal orduları ile beraber ecnebi postaları da muameleye başlamış, telgraf hatlarından en mühimlerini de İngiliz ve Fransız askerlerinin ellerine teslim mecburiyeti hasıl olmuş ve bütün hutut-u telgrafiye harpte tamir görmediğinden ve asker elinde aşındığından âdeta gayrı kabil-i istifade bir hale gelmişti.

Muhasebe umuru ise içinden çıkılmaz bir bataktı: Harb-i Umumî esnasında Posta nakliyat müteahhitlerinin ücretleri verilmediğinden dehlizler bunların hay huyu ve kalemler tomar tomar istida ve protestolar ile dolmuştu. Daha fenası vardı: Sabık idare, posta havalename bedellerini yemiş, yani ahalinin parasını dolandırmış, şimdi bunları bizim tediye etmekliğimiz lâzımgeliyordu.

●

Diğer taraftan hâlâ devam eden bu havale muamelesi, umumî asayişsizlik ile kargaşalıktan, bir de nezaretin ihmalkâr ellerde kalmış bulunmasından dolayı birçok suiistimalâta meydan vererek her gün posta hazinesini halka karşı borca ve mahcubiyete sokuyordu; hâsılat ise maaşı tesviyeye kifayet etmiyor, Maliye nezareti de açığımızı kapamağa yanaşmıyordu. (Ben bu meseleleri, şu hâtırat arasında, yalnız vaziyetin müşkülâtı hakkında bir fikir vermek için yazıyorum; karilerimi öğrenmeğe hiç mecbur olmadıkları resmî muamelelerin tafsilâtile yormak kârım değildir.)

İşte bu işleri mümkün mertebe yoluna koymak arzusuna kapılmıştım; Maliye nezaretiyle sıkı bir temasa girdim; karşımda maliye umurundan anlar bir nâzır bulacağım ümidi ise cesaretimi arttırmıştı. Fakat, ne gezer? Tevfik Bey ne söylense, ne istense, (olamaz!) demeği âdet etmiş, nezaret koltuğunda bir iğreti oturuşla istirahat güzin idi; âyanlığı alıp şimdi bir de konferansa gitmek vaadine de nail olduğundan arası Damad Ferid Paşa ile iyi idi. (Asıl garibi Zeynelâbidin Efendinin bu zatta müstakbel bir Sadrâzam liyakati görmesiydi... bunu işitince ben kıyameti koparmıştım ya..)

Baktım ki Tevfik Beyle iş yapmak imkânını bulamıyacağım, hey'eti teftişiye müdiriyetine muktedir bir maliye müfettişi temini istedikten sonra (Yakında vefat eden Ziraat Bankası Umum Müdürü Nüsret Bey merhum) ve posta idaresi lehine bir hayli menfaat temin ettim.

●

Bir taraftan bu müz'iç işler, diğer taraftan tavsiye ve iltimas için gelenler, başımı çevirmeğe, dahili ve haricî siyasetimiz ne haldedir diye sormağa vaktim yoktu.

Gözümde ne fırka vardı, ne gazete, ne politika... Meclisi vükelâya dahil olmamak, vakit kazanmak ve rahat işine bakmak itibariyle bir nimetti. Candan çalışıyordum, bir sabah, bermutat erken, masama geçmiş, meşguldüm, içeriye telgraf müdürü girdi, yüzü bembeyazdı; İzmir başmüdür vekili Naşit Beyden gelen müstacel bir telgrafnameyi uzattı; kâğıda göz gezdirir gezdirmez sapsarı kesildim ve yerimden derhal fırladım.

Hükûmet erkânını hemen haberdar etmek lâzım geliyordu, zira İzmir başmüdürü "birkaç saat kadar Yunan ordusunun şehri işgal edeceğini Maliye müfettişi Muvaffak Beyden haber aldığından" Müdüriyeti umimiyeden yapılacak muamele hakkında serian talimat talep ediyordu.

Anadoluya, İstanbula ve Hükûmete o müthiş haberi bildiren ilk telgrafname bu idi!

Dört sene içinde muazzam inşaat, âbideler, Olimpiyad sahaları, köprüler, tüneller yapılacak. (Gazeteler)

Kırdar'ın rüyası

Mektebi Sultani Ziyafetiyle Bazı Tevkifata Dair Hatırımda Neler Kaldı?

Bu acı bahse, İzmir işgaline girmeden evvel, hatırımda kalan bazı hoşça ve garipçe vak'acıkları kaydetmeliyim ki kelâmın silsilesi ve vekayiin intizamı bozulmuş olmasın...

Evvelâ bir Mektebi Sultani ziyafeti gözümde canlanıyor... Bu, Damad Ferid Paşanın Avrupakâri bir taklididir; benim pek hoşuma gitmişti. Hani, nasıl Puankare'ler Loyid Corc'lar vesaireler şurada, burada, bir âbidenin resmi küşadı veya bir darülhayrın senei devriyesi vesilesile verilen ziyafetlerde, hiç beklenilmeden, siyasî bir nutuk verirler ve parlâmento huzurundakinden daha mühim beyanatta bulunurlarsa Türk Başvekili de o gece, buna özenmiş ve Galatasaray Sultanisinde bu içtimaı Fransızlara bir cemile yapmak için müsait bir yer telâkki etmişti.

●

Hoş, bizim böyle, ehemmiyetli bir nutuk okunacağından haberimiz yoktu ya... Necmeddin Sadak Beyle beraber, mektebin iki eski talebesi ve bir sınıf arkadaşı olduğumuzdan, memnuniyetle dâvete icabet ettik. Ortadaki büyük kapı açılmış, etrafına polisler dizilmiş, her tarafa barakalar ve fenerler asılmış, avlu otomobil ve araba ile dolmuştu. Beyoğlunun göbeğinde - bittabi Fransızların müsaadekârlığına istinaden - Türk bayraklarına ilk defa sereserpe dalgalanmak müyesser oluyor, bu hal, âdeta, bir nümayiş şeklini alıverdi. Evvelâ müdüriyet odasında oturduk; baktım ki hem dâvetlilerin adedi çoktu, hem de ortada fazla bir resmiyet seziliyordu; nihayet merakımı hallettim: Ali Kemal Bey arkasında Redingotu, yel yeperek, acul ve telâşcı yanımdan geçti:

— "Mirim, dedi, Sadrâzam nutuk verecekmiş, ben ne bileyim, iki saat evvel haber aldım, Maarif nâzırı olarak benim de bir şeyler söylemekliğim lâzım. Böyle şey acele hazırlanır mı? Yazdım amma iyi olmadı!"

●

Allahım, bize iyi olan bir şey müyesser olmıyacak mıydı? Neş'em kaçtı. Sadrâzam acaba neler söyliyecek ve nasıl söyliyecek? Buna Nâzır da ne tarzda ve ne ahenkte cevap verecekti?

Bir zamanlar imtihan olmak korkusile yüreğim ezile üzüle yürüdüğüm dehlizleri, âdeta, ayni helecanla geçerek yemek salonuna girdim.. burası bizim zamanımızda resim sınıfı ve tevzii mükâfat mahalli idi. Baktım, Damad Ferid Paşa ortada acaip bir resim modeli, Orkida cinsinden bir heyûlâi nebat gibi hareketsiz duruyor, biz de etrafına ve karşısına sanayii nefise talebesi gibi dizilmişiz. Azim bir sükût. Kimse yemeğe başlamıya cesaret edemiyor, gözlerimi kapadım. Kendimi eski günlerde, tevzii mükâfat esnasında ismimin okunmasını beklerken aldığım tavırda ve şekilde tahayyül ettim. Cimnastik muallimi Faik Beyin gür sesi sanki birden:

(Devamı var)

Plâj lokantasında

—Aman, et getirme de ne getirirsen getir.

"Le Rire" den

Kendinize Güvenmeyin

Bir sarhoş sabaha karşı sendeliyerek evine gitmeye uğraşıyor, tabii şeşi beş görüyor.

Bir hırsız yaklaşır :

— Ya malını ya canını !

— Ha, üç kişiyiz diye kendinize okadar güvenmeyin, ben hepinizle başa çıkarım !

— Bu ne rezalet yahu ! Böyle açık saçık resim basılır mı?

Bir dokun...

Buna da Katlanacağız !

Bizim şu mahud motörlü tren, eski devrin mütegallibe çocuklarına döndü. Öyleleri bu devirde de var ya ! Ne ise, şimdi o bahsi bırakalım da motörlü trenimize gelelim. Günden güne şımarıyor. Gelir gelmez başımıza "Ali kıran, başkesen" kesildi. Nedir o yollarda adam çiğnemeler? Ne oluyor haspaya? Hele biraz çalışsın, yollarımıza alışsın, insanlarımızla tanışsın da ondan sonra şımarıklığa kalkışsın. Gerçi, şehir içi caddelerinde yarışa kalkıp adam ciğnemek, toslaşmak, omuzlaşmak; şehir dışı şoselerinde yuvarlanıp kendi yolcularını ezmek bizim memlekette motörlü nakil vasıtaları için bir itiyad hattâ bir imtiyaz haline geldi; bunun da motörü olduğuna göre öbürlerinden huy kapması tabii idi. Fakat bu haspam pek çabuk şirretleşti. Doğrusu, pek de haksız değil ha ! Onu biz pohpohladık, biz şımarttık, biz şirretleştirdik. Satın alındığı günden itibaren, peri masallarındaki dünya güzeli gibi methiyesine başladık. Gazeteler binbir çeşid meziyetlerini günlerce sayıp döktüler, ayrı ayrı pozlarda resimlerini bastılar ; geldikten sonra da kendisiyle ilk seyahati yapan gazeteciler, türlü türlü marifetlerini anlata anlata bitiremediler. Çok hızlı gidiyormuş, kurşun gibi vızlıyormuş, içindekileri sarsmıyormuş ; İstanbulda basamağına ayağını basmanla Ankarada kapısından çıkman bir oluyormuş. Sihirbazın seccadesinden farkı yok. Kapa gözünü, otur üsütne; aç gözünü, dünyanın öbür ucundasın !

Hakkında ne kadar da çalımlı yazılar yazıldı, ne de çok vaygaralar yapıldı! Zannedersin ki bu matahı biz keşfettik, biz yaptık, ilk defa bütün dünyaya biz tanıttık; Avrupalılar tepkili uçağın modelini de bundan aldılar ! Marifetlerinin karşısında ağızlarımızın bir karış açık kaldığını görür de nasıl şımarmaz motörlü tren? Siz misiniz bu kadar yüz veren? Yüzünü bulunca astarını da isterim ben. Hayyyt, var mı bana yan bakan? Giderken yolunun kenarına bir insan yaklaşmıya görsün, rayların üzerine yatırdığı gibi gövdesini ortadan ikiye biçiveriyor.

Bu sefer işi büsbütün azıtmış, Ankaraya giderken yolda inadı tutmuş; "ben gitmem artık. Buradan ileriye bir adım bile atmam" diye ayak diremiş ! Yalvarmışlar, yakarmışlar; "Aman etme, yapma ! Yoruldunsa biz seni sırtımızda da taşırız" demişler, Eskişehirden bir lokomotife bağlayıp merasimle uğurlamışlar.

Gelgelelim, bir gün evvel kurşun gibi vızlayarak geçtiği yolda, ertesi gün, lâğar beygir gibi soluyan lokomotifin kuyruğuna bağlanmağa nasıl tahammül eder motörlü trenimiz? Öfkelenmiş, efkârlanmış; sürüklendikçe kafası kızmış ve nihayet; "Yoook... Böyle şey olmaz. Eşeğin ardına bağlanmış deveye benzettiler beni. Bu hakarete tahammül edemem" demiş ve bu kızgınlığın şiddetiyle kendisi de tutuşup yanmış. Kendisinin yandığı birşey değil, az kalmış, içindeki yolcuları da yakıyormuş.

Yakar mı, yakar ha ! Her şeyimiz tamamlanmış da motörlü trenimiz eksik kalmış gibi, şu dar zamanda bir sürü döviz israfiyle ve ala ala heylerle getirip başımıza musallat ettiğimiz haspanın şirretliklerine de katlanacağız tabii !

Cemal REFİK

Masrafsız bir hediye

★ Her hediye bir külfet ve masraf karşılığıdır.

★ Hiç bir masrafa ve külfete katlanmadan kendinize bir hediye sağlamanın sırrını biliyor musunuz? Bu sırrı

İkramiyeli Aile Cüzdanı

sahipleri bilirler.

1949 İkramiye plânı

100.000 lira

Bunun içinde

75.000 liralık 3 ev,

25.000 liralık para

ikramiyeleri vardır.

1949 yılının ilk çekilişi :

1 Mayıs 1949

Yapı ve Kredi Bankası

Şaka

— Ali bana bir lira ödünç ver, haftalığımı alınca öderim.

— Cebimde elli kuruştan başka para yok, o da bana lâzım. Lirayı ne yapacaksın?

— Bugün biz evleneli tam üç yıl olmuş, bana kalırsa on sene gibi uzun geldi ya! Ne ise karım sabahleyin söyledi mutlaka kendisine birşey almalıymışım, hiç olmazsa bir mendil. Eğer eliboş gidersem burnumdan gelir.

— Çiçek götürsen olmaz mı?

— Olur ama ona da para lâzım.

— Yok canım, bu parasız cinsinden, bak aklıma ne geldi. Bizim evin arka tarafındaki sokakta bir pencerede güzel çiçekli saksılar var, karanlık basınca gider iki saksı aşırırız, olur biter..

— Peki ama ya gören olursa?

— Orasına sen karışma !

Hava kararınca iki ahbab, çiçekli evin önüne gelirler. Pencere yüksekçe, Ali Hasanın omuzuna çıkar, yere iki saksı indirirler, o sırada oradan geçen bir polis seslenir :

— Orada işiniz ne?

Ali hemen cevap verir.

— Burası arkadaşımız Ahmedin evi. Çiçek meraklısıdır. Yarın görünce şaşırsın diye şu iki saksı çiçeği de yukarı koyuyoruz. Şaka...

— Ben öyle şaka istemem.

— Hasan bak polis efendi şaka istemiyormuş.

— Peki ne olacak?

— Hiç. Saksıları geri götürürüz.

Ali hemen Hasanın omuzundan iner; saksıları alıp oradan uzaklaşırlar.

— "Ucuzluk" ne demek acaba?
— Bilmem; babama sor; herhalde eski bir kelime olacak!

KİRPİNİN DEDİKLERİ

Değiştir Bire Değiştir!

Nikel ve gümüş yirmi beş kuruşluklar tedavülden kalkacakmış. Şimdi piyasaya sarı renkte, ne menem madenden mamûl olduğu söylenmiyen yenileri çıkmak üzeredir.

Dileriz ki tedavüldeki öbür paralara, bir ve elli kuruşluklara fazla benzemesin de birbirlerinden kolayca ayırd edebilelim; gözlük takmak, yanımızdakilere sormak, ışığa tutmak gibi fuzulî zahmetlerden kurtulalım.

Bir çeyrek asırdanberi ne kâğıt, ne de madenî para şekillerimiz bir türlü istikrar bulmamıştır. Hele madenilerin mütemadiyen değişmelerinden bıkıp usanmışızdır. Ne idi o çeşid çeşid, biçim biçim, kuruşlukları yirmi beşliklere, on paralıkları beş kuruşlara, bazan çoğu birbirine benzeyen, imlâları bozuk, ayyıldız şekilleri kanun ve üslûba aykırı, tezyinatı kaba ve sevimsiz yüz cins para?

Halbuki madenî para olarak bütün ihtiyacımız on ve yirmi paralık, bir kuruşluk, yüz paralık, beş kuruşluk, on, yirmi beş, elli ve yüz kuruşluk olarak sadece 9 nev'e münhasırdır. Yâni mes'ut zamanların beş paralıkları istisna edilirse sadece Birinci Cihan Harbinden evvelki çeşidlerden ibaret. Lâkin kaç kere kaç şekle sokuldular?.

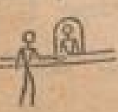

Filvaki harf inkılâbı üzerine bir değişiklik yapılması gerekmişti. Amma bu, sadece yazılar ve nihayet iktisadi bazı icablarla, meselâ gümüşün daha ucuz bir madene çevrilmesi zaruretiyle metaller bakımından yapılabilirdi. Hacme ve resme dokunulmıyabilirdi.

Yahut büsbütün yeni, modern şekliler, tezyinat ve biçimler bulunur, artık onlardan vazgeçilmezdi. 25 yıldır her parayı hemen hemen 25 kere değiştirdik ve daima bir çoğunu tedavülden kaldırmak, kaldırıldığını ilân etmek, mütemadiyen müddetler koymak nev'inden fuzulî işlerle uğraştık.

Hâlâ o haldeyiz: Gazeteler para değişikliği haberlerinden baş alamıyorlar.

Diyorlar ki eskileri kaldırarak yenilerini piyasaya çıkarmak suretiyle yakında bu keşmekeş nihayet bulacakmış; nihayet madenî paralarımız istikrarlı şekle sokulacakmış.

Henüz hiçbir işimizde istikrar olmadığına ve aksine politika, ticaret, iktısad, maarif, program, kanun ve kararname, ne varsa boyuna, lüzumsuzca şekil değştirmesine nazaran işit de buna da inanma!

KİRPİ

FIKRALAR

Hakikati Severmiş!..

Eflâtun ile Aristo eski felsefenin iki ruknü idi.

Aristo tahsil için Atinaya geldiği vakit Eflâtunun şöhreti Yunanistanı tutmuştu. Eflâtundan ders almağa başlıyan Aristo da hocası kadar meşhur olmakta gecikmedi. Bunların ikisi de meslek sahibi olmakla beraber meslekleri başka başka idi. Aristo Eflâtunu sevmekle beraber mesleğinin bazı netayicini beyenmezdi. Bunun için her zaman:

— Ben Eflâtunu severim. Fakat ondan ziyade hakikati severim! derdi.

Dükkânı Kime Bıraktınız?

Yaşlı, hasis bir dükkâncı çok hasta, ölmek üzere; çocuklarını çağırır:

— Ahmet burada mısın?
— Evet.
— Mehmet sen?
— Ben de buradayım.
— Ananız nerede?
— Buradayım.

İhtiyar birden canlanarak bağırır:

— Peki ama, dükkânda kim var?

Arada Hiç Fark Yok

Kendisinden yaşça çok küçük bir genç kızla evlenmiye karar veren bir adama çok eski dostlarından biri:

— Kız çok küçük, evleniyorsun ama, sakın sonra pişman olma? Acaba senden hoşlanıyor mu?

— Sen piliç kızartması sever misin?

— Tabiî severim.

— Yerken pilicin senden hoşlanıp hoşlanmadığını, hiç düşündün mü?

İyi Bilen

Birkaç arkadaş oturmuşlar, birisini çekiştiriyorlardı. Bahis mevzuu olan kadının yakın bir arkadaşı onu müdafaa için:

— Öyle demeyin, dedi, siz onu benim kadar tanımazsınız. Ben onun evlenmesinde şahid olarak bulundum.

Öteki güldü:

— Herhalde ben onu senden iyi tanırım. Çünkü boşanmasında da şahid olarak ben bulundum.

Telkin ile salkım

Bir mürai vâiz kürsüde tütün, kahve, afyon, esrar gibi mükeyyifatın haram olduğundan bahisle atıp tutar ve tepinip dururken koynundan tütün kesesiyle afyon kutusu fırlayıp cemaatin önüne düşer. Herkeset hayret... Fakat vâiz hiç vaziyetini bozmaz:

— Ey cemaat, der, işte ben bu mırdarları şu dakikadan itibaren kaldırıp attım, siz de atınız!

— Ticaret Odasının geçinme endeksine göre bir aile ayda 349 lira 33 kuruşla geçinirmiş. 50 lira kazananlar ne yapacak?
— 7 aile bir araya gelecek!

Mahçup delikanlı

Kız — Eğer söylemeğe cesaretin yoksa mektupla yaz!

"İsviçre karikatürü"

DENİZDE BALIK ÇOK AMMA...

Abdülhamidin Cebi Hümayun kâtiblerinden iken Padişahın ölümü üzerine vazifesine nihayet verilen ve hasisliğiyle maruf olan Mehmed Bey, Fatihten geçerken, bir balıkçıya balıkların fiatını sordu. Balıkçı cevap verdi:

"— Uskumru yirmi para, istavrid on para, kolyoz çift okka otuz para."

Mehmed Bey durakladı:

"— O, dedi, pahalı... Kolyozu çift okka yirmi paraya alalım olmaz mı?"

Balıkçı kızdı:

— Olmaz Beybaba, mübareğe bak, diri diri, Allah milyonlarca balık vermiş kullarım yesin diye, buna da söz olur mu?

Deyince Mehmed Bey:

— Be oğlum, dedi, ne kadar çok söyledin. Ben de biliyorum, âmenna ve saddakna... Denizde balık çok amma, bende o kadar para yok!...

— Annem beni öperse n suratına tokat atmamı söyledi. Tokata ne zama n başlıyacağız?

"Amerikan karikatürü

Kim Menediyor?

Tarent halkı Romalılarla muharebe ettikleri sırada Pirüs'den yardım istemişler. Pirus'ün başvekili Roma ile muharebenin güçlüğünü ve tehlikelerini saydıktan sonra:

— Velevki müşkülât olmasın. İtalya buradan idare olunamaz. Romalılara galebe edip de ne yapacağız?

Pirüs: "Karşıdan bakıp güleceğim" cevabını verince başvekil:

— Şimdi, demiş, sizi gülmeden kim menediyor?

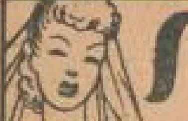

Nikâh Dairelerinde

Gelin Hanım Hapşurunca!..

Kestane rengi saçlarını tepesine yumaklamış, mavi gözlerine lâcivert sürmeler çekmiş; kaşlar incecik birer çizgi, yanaklar pençe pençe al, dudaklar kiraz kırmızısı. Kadı kızı kusurlarını bir yana bırakırsak, "kusursuz güzel" demeğe lâyık bir kızcağız. Hele o; uçları kıvırcık, gür kirpikler! Gözlerinin üzerinde mini mini bir yelpaze gibi açılıp kapanıyor. Cenabı Hak öğmüş de yaratmış. Boy, pos, endam yerinde. Japone kollu, uzun etekli al ropu da pek yaraşmış. Alımı, çalımı da yerinde ha! Salonun içinde bir tavuskuşu edasiyle kırıta kırıta dolaşırken gayriihtiyari mırıldanıyor insan:

"O gülendâm bir al şâle bürünsün yürüsün."

"Ucu gönlüm gibi ardınca sürünsün yürüsün!"

Gelin hanımın ismi Melâhat imiş. Hakikaten isminin müsemmâsı.

Damad Bey de yakışıklı bir adam. Temiz giyinmiş ve giydiğini yakıştırmış.

Her iki taraf da zenginmişler. Nazmi Bey tüccarmış. Gelin Hanımın babası da büyük taahhüd işleriyle meşgulmüş. Bayanla Bay, müşterek bir dost kızının nişan merasiminde tanışmışlar, sevişmişler. Salonda da birbirlerinin yanından hiç ayrılmıyorlar. konuşurken baygın baygın bakışıyorlar, âdeta bakışlariyle sevişiyorlar oracıkta.

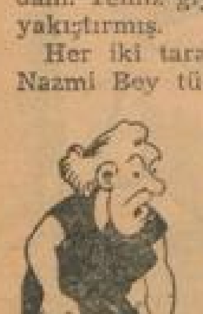

Nikâh salonu açıldı. Nazmi Bey sağ elini Melâhat Hanımın omuzuna hafifçe dokundurarak bir ayak boyu geriden yürüyor, şahidlerle davetliler de onları takip ediyorlar.

Koridora çıkarken galiba Melâhat Hanımın genzi gıcıklandı, telâşla mendilini çıkarıp duvara döndü, hapşurdu ve; "Ayyy!" diye bir çığlık kopardı. Koşuştuk. Gelin Hanım avucunun içindeki mini mini mendili sol gözüne kapamış, damadla beraber eğilmişler,. yerde bir şey araştırıyorlar. İkisi de telâşlı. Gelin Hanım sık sık ihtar ediyor:

— Aman, dikkat et, Nazmi! Üzerine basarsan felâket olur.

Nazmi Bey sevinçle doğruldu:

— Üzülme, Melâhat! Buldum. Hem de hiçbir tarafı bozulmamış.

— Sahi mi? Hani, bakayım.

Telâşla elini gözünden kaldırıp Nazmi Beye döndü. Bayanla tam karşı karşıya gelmiştik, dikkat ettim. yavaşça: "Aaa!" demekten kendimi alamadım. Gelin Hanımın sağ gözünde uçları kıvrık, gür kirpiker açılıp kapanıyor, fakat sol gözünün üst kapağı cascavlak kalmış.

Yine telâşla bekleme salonuna döndüler, köşeye çekildiler, ayna çıkarıldı, aksırığın şiddetiyle gelin hanımın sol gözünden fırlayıp düşen takma kirpik tekrar yerine yerleştirildi. Amma epeyce sıkıntı çektiler, haylice ter döktüler.

Nikâhtan çıktıktan sonra kafilenin gerisinde kalan bir hanım teyze bana göz kırparak mırıldandı:

— Bugün bir yaşıma daha girdim.

— Doğumunun yıldönümü mü Hanım teyze?

— Yok canım, onu demek istemiyorum. Görmedin mi gelinin halini? Takma saç bilirdim amma kirpiğin takmasını hiç duymamıştım. Onu görünce bir yaşıma daha girdim. Bu gidişle kadınlar güzelleşmek için gövdelerinin her tarafını kestirip yerine takma yaptıracaklar galiba. Yaparlar mı, yaparlar ha!

Ce Re.

Tekzip

Bir enfiye tiryakisi kibar bir zatın meclisinde sırf evsahibinin hoşuna gitmek için keyifverici şeylerin aleyhinde bulunur, "illâ enfiye yok mu? En fenası, en muzuru, en murdarıdır..." diye söylenip dururken hazırundan biri:

"— İyi amma, efendi, burnunuz ağzınızı tekzip ediyor!" der!

Medresede Öğretmemişler!

Medreseden yetişme Edremit rüşdiye mektebi muallimi Demircili İbrahim Efendi, birgün, hendese dersinde bir nehrin enini karşıya geçmeden ölçmek meselesini halletmek üzere siyah tahtanın başına geçti.

Talebeden (İsmail Habib Sevük) meseleyi kitaptan okudu. İbrahim Efendi de tebeşirle tahtaya çizdi; ama işi sağdan aldı olmadı, soldan aldı olmadı. Çocukların kıskıs güldüğünü görünce tebeşiri ve silgiyi bırakıp talebeden yana dönerek, hiddetli olacağına, acıklı ve acındırıcı bir sesle:

— Ne yapalım? dedi, medresede bize bunları öğretmediler!

Atalar sözü

★ Dağ başında dur delik başında durma.
★ Karnın ağrırsa ağzını tut, gözün ağrırsa elini tut.
★ Fısıltı ev yıkar.
★ Başkasının yarası, duvar deliği
★ Ölüsü olan bir gün ağlar, delisi olan her gün.
★ Çürük tahta iyi yontulmaz.

Maymun — (File) Gül ünç olmaktan mı korkuyorsun? Anlaşılan sen yeni korseli kadın görmemişsin!

"İtalyan karikatürü"

AHRET KAZANCI

Zulmiyle meşhur Haccac, ölümüne yakın:

"— Yarabbi! Herkes benim lütfuna mazhar olamıyacağıma kail bulunuyor. İstediğini işler bir kerem sahibi olduğunu göstermek içni halkın rağmına beni mağfirete nail eyle!" diye dua eder.

Ölümünden sonra birisi rüyasında Haccacı, kıyamet gününde helecan ile dolaşır görerek, ne aramakta olduğunu sorar. Haccac:

"— Muvahhidlerin aradıklarını arıyorum." cevabını verir.

Bu rüyayı kendisine nakledene sofiyenin büyüklerinden Hasan Basri:

— Galiba, demiş, insafsız hile ile ahreti de kazanmak istiyor!

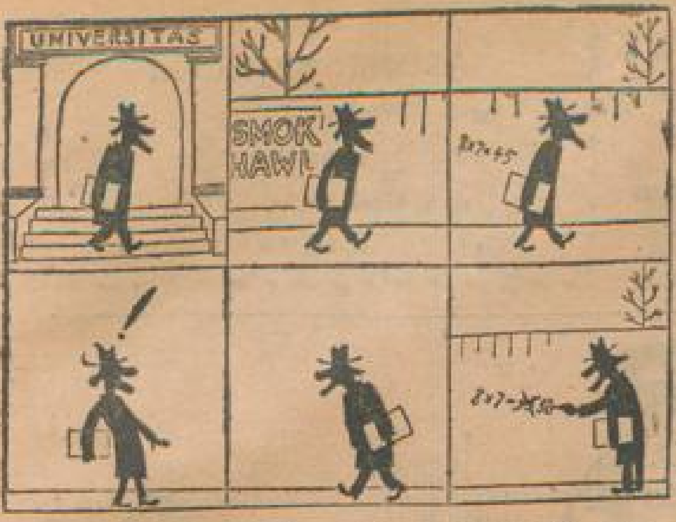

Hesap yanlışlığına taham mül edemiyen bir matematik profesörü
"Ev. Post„ dan

DİLENCİ DUASINDAN MEDET

Edirne Müftüsü Fevzi Efendi Şeyhülislâm olmağı pek isterdi. Meşihat makamına dair bir söz işitse teşebbüste bulunmaktan kendini alamazdı.

Fatih camiinde bulunduğu bir gün o civarda herkesin bildiği fakir bir Arab, fudalâdan birinden bir kuruş posta parası istedi. Fadıl zat, muziblik olsun diye, Araba, Müftü Efendiden istemesini söyledi. Fakir Fevzi Efendiye yanaştı. Müftü para verdikten sonra eğildi, kulağına bir şey söyledi. Fevzi Efendiye gönderen zat ne söylediğini sordu. Arab:

— Beş kuruş verdi, Şeyhülislâm olayım diye dua et! dedi.

Emir Kulu İmiş !

Karlı bir günde Taksimde saatin dibinde bir adamın nöbeti boyunca durduğunu gören polis memuru adama yaklaştı..

— Affedersiniz, dedi, burada iki saattir ne bekliyorsunuz?

Adam çekingen bir tavırla:

— Şey... efendim... emrederseniz giderim diye kekeledi.

Polis:

— Peki şimdiye kadar neye gitmediniz? diye sordu.

Adam mahcup bir gülümseyişle cevap verdi:

— Karım burada beklememi emretti. Ben ancak emirle hareket edebilirim de!..

KISA HİKAYE

Başıma Gelen

O sene Bebekte bir pansiyonda oturuyordum. Pansiyon hayatı ekseriya müz'iç hattâ tahammülfersa olur, bilirim; fakat benim pansiyonun hoş bir ciheti, bir fazileti vardı: Sahibesi... Otuz yaşını henüz bulmuş ve iki senedenberi dul kalmış olan bu levend kadını mümkün olabildiği kadar sık görebilmek için insan bir pansiyonun muhtemel bütün sıkıntılarına kemali memnuniyetle göğüs gerebilirdi. Benim gibi bekâr, olgun, dinç ve - doğrusunu söylemek icabeder diye yazıyorum - yakışıklı bir adam burada, kâh bu güzel denizin, kâh bu nefis kadının manzarasiyle pek hoş avunabilir, vaktini pek lezzetli geçirebilirdi.

Fakat, aksi gibi, Madam Roza benden hâzetmiyordu... Evet, nedense, onun çoluk çocuk makulesi zibidi gençlere merakı vardı; benim gibi yaşını başını almış, hayatın mânasını öğrenmiş ciddî, kibar zevattan zevk almıyordu. Ne zaman biraz serbest tavır alsam:

— Beyefendi, diyordu, Beyoğluna bir gezinti yapsa fena olmaz!

Her türlü tarika tevessül ettim, hediye, mektup, tehdit, taarruz, niyaz, göz yaşı... Hiç biri fayda vermedi. Fakat birinde ümidim kalmıştı: Kahramanlık! Kahramanlıktan maksadım şu: Madam Roza cesarete, şecaate, besalete ait vakalarla pek alâkadar, cessur, şecileri, hayatını istihkar edenleri takdir ederdi. Meselâ pansiyonda oturanlardan bir banka kâtibine elli beşlik bir sünepeye âdeta meftun kalmıştı; zira bu adam, bir gün, madamın tutuşmuş olan ispirto lâmbasını söndürmek için öne atılmış ve ellerini yakmıştı.

Acaba ben de ona nasıl sahne-i cesaret gösterebilirdim?

Bir gün kararımı verdim: Pansiyonda on sekiz, yirmi yaşlarında bir Rus çocuğu uşaklık ederdi, onu gizlice çağırdım, rıhtımın kenarına götürdüm, dedim ki:

— Oğlum, şuradan kendini elbisenle denize atacaksın... Ben de hemen arkandan atılacağım, seni kurtaracağım. Pansiyona gtitiğimiz zaman Madama diyeceksin ki: "Şayet Bey imdadıma yetişmemiş olsaydı çoktan boğulmuş, gitmiştim!" Bu hizmetine mükâfaten, al, şu beşlik banknotu cebine at!

Garson evvelâ tereddüt etti, fakat sonra dayanamadı, "Cumburlop!" suya atıldı, arkasından ben de daldım, çırpındık, çabaladık ve çıktık... Vakit pek erken olduğundan kimse işin farkında olmadı. Koşa koşa, titreye titreye, sırılsıklam pansiyona koştuk. Kapı açılıp da kahvaltı hazırlamakla meşgul olan Madam bizi görünce haykırdı?

— Bu ne hal? Ne oldu?

Ben mahviyetkâr bir kahraman tavriyle sustum, istiyordum ki gösterdiğim cesareti garson, bizzat kendi anlatsın... Fakat çapkın oğlan zannettiğim gibi ahmak değilmiş:

— Madam, dedi, Beyefendi denize düştü, şayet imdadına yetişmemiş olsaydım çoktan ölmüş olacaktı... Kurtarıncaya kadar çektiğimi ben bilirim!

Dona kaldım. Yapacak birşey, söyliyecek bir söz yoktu. Zaten Madam dinlemiyordu ki... Hemen ahçı kadına seslendi:

— Marika, dedi, Beyi çabuk, mutfağa ocağın başına götür de kurusun...

Sonra garsona döndü:

— Yavrum, dedi, koş, odama git, şimdi gelir, çamaşırını değiştiririm!

Kaynana Çoğalınca

Balıkpazarında bir balıkçı, dükkânına şöyle bir levha asar:

"Burada taze balık satılır"

Dükkâna gelen ilk müşteri levhayı okuyunca:

— Neden taze diyorsun, müşterilerin taze balık sattığını biliyorlar. der.

Balıkçı levhadan (taze) kelimesini siler.

İkinci müşteri:

— (Burada) kelimesine ne lüzum var. Balıkları burada sattığın belli. Müşterilerle alay etmek istiyorsan o başka, der.

Balıkçı levhadan (burada) kelimesini çıkarır.

Başka bir müşteri:

— Niçin (satılır) diyorsun. Bedava vermiyorsun ki... diyince balıkçı:

— Hakkın var, der ve "satılır" kelimesini de siler, içi rahat eder.

Fakat bir dördüncüsü:

— Kuzum, der, levhanın üzerindeki "balık" kelimesinden maksad ne? Yoksa şapka mı satıyorsun, yahut bizim gözümüz, burnumuz mu yok?.

Demesi üzerine balıkçı büsbütün levhayı kaldırır.

— Dur kocacığım; onu bırak da şu arkamızdakini vur. Boyu salonumuzun divanına daha uyar!
"Fransız karikatürü"

YENİ ZENGİNE CEVAP

— Arkanızdaki smokin yeni moda değil, harpten evvel yapılmış.

— Evet, zira benim harpten evvel de smokinim vardı.

Yazısız hikâye

Yüzme yarışı

Kimler Nelerdir ?

Bir Meksikalı at hırsızıdır.
İki Meksikalı birbirini tabanca atarak kovalar.
Üç Meksikalı bir ihtilâldir.

★

Bir Çinli şişmandır.
İki Çinli zayıftır.
Üç Çinli açtır.

★

Bir İngiliz seyyahtır.
İki İngiliz tüccardır.
Üç İngiliz bir İngiltere müstemlekesidir.

★

Bir Yahudi fakirdir.
İki Yahudi rehin mukabili para verir.
Üç Yahudi beynelmilel bankadır.

★

Bir Alman uşaktır.
İki Alman bir çavuşla bir neferdir.
Üç Alman bir işgal ordusudur.

★

Bir Amerikalı satıcıdır.
İki Amerikalı Sosiyete anonimdir.
Üç Amerikalı tröstdür.

Bir vecizenin neticesi

Bir fabrika direktörü atelyelerle kalem odalarına şu vecizeyi astırır: "Bugün yapacağınızı yarına bırakmayınız."

Netice şöyle çıkar: Eretsi günü kasadar bir milyon lirayı zimmetine geçirip kaçar; muhasib daktiloyu alıp gider; amele grev ilân eder ve memurlar zam isterler!

İnsan ve eşek

İki köylü yanlarında eşekleri bir hana inerler ve geceyi geçirirler, sabahleyin sorarlar:

— Adam başına kaç metelik vereceğiz?.

— Dört...

— Ya eşek için?

— İki...

Düşünürler; nihayet birisi hancının kulağına eğilir:

— Hemşehri, der, bizi de eşek saysan da ikiser metelik alsan olmaz mı?.

Ölüm Habercisi

Hazret-i Ömer halife iken biri her gün geliyor, "Ya Ömer ölüm var!" diye bir kere bağırıp gidiyordu.

Ömer bir sabah uykudan kalktıktan sonra aynaya baktı. Sakalına ak düşmüş olduğunu gördü. O gün bağıran adamı çağırdı. Sakalındaki beyaz kılı göstererek:

— Artık, dedi, sizin bağırıp çağırmanıza hacet kalmadı. Çünkü işte ölüm habercisi geldi!

MEHMET ZEKİ PAKALIN
Son Sadrazamlar ve Başvekiller

Küçük Said Paşaya ayrılmış olan 5 inci cildi Saltanat ve Meşrutiyet devrinin tam bir tarihidir.

AYDEDE

SİYASÎ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5 Lira
»	Memleket dışı	12 »
1 Senelik	Memleket içi	14 »
»	Memleket dışı	21 »

İkramiyeli Aile Cüzdanı Ankara Talihlileri

Yapı ve Kredi Bankası Ankara şubelerinin açılması münasebetiyle yalnız bu şubeden alınan ikramiyeli aile cüzdanı sahipleri arasında (10.000) liralık bir kur'a tertip etmişti. Bu kur'a noter huzurunda çekilmiş ve aşağıda adları yazılı cüzdan sahipleri ikramiyeleri kazanmışlardır.

1000 lira kazananlar :
Fikret Kutun, Muzaffer Sargon.

500 lira kazananlar :
Celâl Bayraktaroğlu, Fahrünnisa Ok, Seniye Gülgörün, Yaşar Sokullu.

200 lira kazananlar :
Albert Üzel, Ali Ergün, Firdevs Ergun, Firdevs Özgü, Füsun Baykal, Hasan Karagöz, Hayri Kalabalık, Hayrünnisa Boratav, M. Nuri Ölçmen, Mazhar Belbez, Mustafa Turan, Nermin Önder, Sacide Hazer, Süheylâ Sükan, Yusuf Yurtalan.

100 lira kazananlar :
Ali Fuat Ünal, Cevdet Alas, Emin Çinar, Emine Işıkman, Fahri Çalkın, F. Nafiz Uzluk, Gicri Zamangil, Gönül Mafal, Haşim Eren, Hediye Yücebilgin, Hidayet Demirkuşak, Hikmet Tulgar, İmre Aytuna, İnayet Tugan, İsmail Erkal, İzzet Geçalp, Kadriye Türkay, Makbul Tumay, Mediha Dikmen, Muzaffer Mefel, Necmi, Neclâ Sina, Nevzat Usberk, Sabahat Dinçmen, Salâhattin Türsen, Selçuk Anil, Selma Geze, Süheylâ Sükan, Türkân Uğurtaş, Yusuf Ziya Cengiz.

Rus — Ben anlaşamıyacağımız fikrindeyim..
Amerika — Ben de ayni fikirdeyim..
İngiliz — Oh! oh!. nihayet aramızda fikir birliği başladı..

DÖŞENMİŞ
2 EV
Ayrıca
ARSA PARA
EV EŞYASI
İkramiyelerinden istifade için 16/9/948 akşamına kadar
% 4 Faize tâbi
En az 100 Liralık
Bir Küçük Cari Hesap açtırınız. Bu hesaplar, Ankara, İzmir, Bursa, Samsun, Adana ve Eskişehirdeki şubelerimizde de açılabilir.
TÜRKİYE
EMLÂK KREDİ BANKASI
Eminönü Tel: 20042 - 20048 - 20051

4 m/m TRAŞ BIÇAKLARI
Amerikan sanayiinin bir şaheseridir.
Genel deposu :
Sirkeci Kayseri Han No. 4
M. İhsan Sıtkı

Sahibi : F. KARAY
Yazı işlerini fiilen idare eden :
Z. Çalıkoğlu
İdare yeri: Ankara Caddesi 98/2 İstanbul
Dizildiği yer :
Murat KERMAN Mür..ttiphanesi
Basıldığı yer : TAN Matbaası

EVİNE GEÇ GELEN BAY

Eğer beraberinde bir güzel kadın getirmeseydi hali harabdı...

Hanımeli'nin yaz ve deniz ilâvesi. Her erkeğin evine götürdüğü zaman karısını memnun eden tek güzel kadındır.

72 renkli, resimli sayfa 50 kuruştur.
İstanbul TAN Matbaası

MISRÂ'LAR

Su uyur, düşman uyur, hasta-i hicran uyumaz.
Şeyh Galib

Olmayınca hasta, kadrin bilmez âdem sıhhatin.
Fitnat

Sağ gözü eylemesin sol göze Allah muhtaç
Vehbi

Unuturlar seni biçâre hemen ölmeyi gör
Yahya

Elimizden ne gelür tâliimiz yâr değil.
Ruhi

Hâlini bilmez perişanın perişan olmıyan
Ahmed Paşa

Böyle gicenin hayr umulur mu seherinden
Lâ

50 LİRAYA ARSA

Sahibi olmak isterseniz 24-Ağus tos-1948 gününe kadar Bankamız da 50 Liralık bir tasarruf hesabı açtırınız. 30-Ağustos-1948 keşidesine girersiniz.

Bu paranız ayrıca % 3 Faiz getirir ve senede 5 defa muhtelif ikramiye keşidesine girersiniz.

TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A. O.